

Received: 27.11.2022
Received: 27.11.2022
Published: 31.03.2023

Roczniki Administracji i Prawa
Annals of The Administration and Law
2023, XXIII, z. 1: s. 123-136
ISSN: 1644-9126
DOI: 10.5604/01.3001.0053.3996
<https://rocznikiadministracjiiprawa.publisherspanel.com>

Kamila Żmuda-Matan*
Nr ORCID 0000-0002-5172-8945

STATUS PRAWNY FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19 – NOWE INSTRUMENTARIUM W POLITYCE FINANSOWEJ

LEGAL STATUS OF THE COVID-19 COUNTERACTING FUND – NEW INSTRUMENTS IN FINANCIAL POLICY

Streszczenie: W celu zapewnienia środków finansowych niezbędnych na finansowanie i wsparcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 w roku 2020 w Banku Gospodarstwa Krajowego utworzono Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. Przyjmuje się, że pojęcie „przeciwdziałanie COVID-19” to wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, zakażeń i choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Celem artykułu jest analiza ewolucji zakresu celów, na które środki Funduszu – na przestrzeni ostatnich dwóch lat – zostały przeznaczone. Ponadto ocenie poddano wpływ statusu prawnego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na podstawowe elementy finansów publicznych w Polsce, m.in. na zasadę jawności, przejrzystości, szczegółowości, jedności czy transparentności.

Słowa kluczowe: Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, państwowy dług publiczny, zasada jawności, zasada jedności

Summary: In order to provide the funds necessary to finance and support the implementation of tasks related to counteracting COVID-19 in 2020, the COVID-19 Prevention Fund was established at Bank Gospodarstwa Krajowego. The term „counteracting COVID-19” should be understood as all activities related to combating infection, preventing its spread, prophylaxis and combating the effects, including socio-economic, of infections and infec-

* dr; Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Prawa i Administracji, Instytut Nauk Prawnych, radca prawny. Źródła finansowania publikacji: środki własne autorki; e-mail: kamilamatan@gmail.com

tious disease caused by the SARS-CoV-2 virus, hereinafter referred to as „COVID -19. The aim of the article is to analyze the evolution of the scope of objectives for which the Fund's resources have been allocated over the last two years. In addition, the impact of the legal status of the COVID-19 Counteracting Fund on the basic elements of public finance in Poland was assessed, e.g. on the principle of openness, transparency, detail, unity or transparency.

Keywords: COVID-19 Counteracting Fund, public debt, principle of transparency, the principle of unity

WSTĘP

Mając na względzie zapewnienie środków finansowych niezbędnych na finansowanie i wsparcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹ w Banku Gospodarstwa Krajowego utworzono Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (dalej: „Fundusz”). Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych² pojęcie „przeciwdziałanie COVID-19” winno być rozumiane jako wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, zakażeń i choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2 (dalej: „COVID-19”).

ŹRÓDŁA ZASILENIA FUNDUSZU

Środki Funduszu pochodzą z wpłat środków pieniężnych jednostek sektora finansów publicznych, w tym między innymi agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zarządzanych przez niego funduszy oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpiecze-

¹ Art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

² Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. 2021.2095 ze zm.). Zgodnie z art. 2 – ilekroć w ustawie jest mowa o „przeciwdziałaniu COVID-19”, rozumie się przez to wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, zakażeń i choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej dalej „COVID-19”.

nia Społecznego oraz innych państwowych osób prawnych³. Wpłaty nie mogą pochodzić od samorządowych osób prawnych, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu i środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Drugą kategorię zasileń Funduszu stanowią środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej⁴, które za zgodą Komisji Europejskiej mogą zostać przeznaczone na wsparcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. Fundusz może być nadto zasilany wpłatami z budżetu państwa, w tym budżetu środków europejskich oraz wpływami ze skarbowych papierów wartościowych, przekazanych Funduszowi przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, na wniosek Prezesa Rady Ministrów⁵.

Zaznaczenia wymaga, iż charakter prawny źródeł zasilających Fundusz wskazuje, iż wymienione w nim wpływy stanowią środki publiczne w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W konsekwencji powyższego, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, do Funduszu jako podmiotu wykorzystującego środki publiczne lub dysponującego tymi środkami, stosowane winny być przepisy ww. ustawy⁶.

Fundusz może być nadto zasilany środkami pochodzącymi z wyemitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego obligacji w kraju i za granicą na rzecz Funduszu⁷ oraz innymi przychodami.

PRZEZNACZENIE ŚRODKÓW Z FUNDUSZU Z UWZGLĘDNIENIEM DYNAMIKI ZMIAN

W brzmieniu ustawy z dnia 31 marca 2020 r. środki Funduszu mogły być przeznaczane na:

1) finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19;

³ Jednostki spf, o których mowa w art. 9 pkt 5-8 i 14 ustawy o finansach publicznych – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. 2022.1634 ze zm.).

⁴ Środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
⁵ Art. 66 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

⁶ Por. B. Kucia-Guściora, *Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 – antidotum finansowe na czas pandemii*; COVID-19 Counteracting Fund – a financial antidote to a pandemic; „Kwartalnik Prawno-Finansowy. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II”, 1/2020, s. 39.

⁷ Art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

2) wykup i zapłatę odsetek od obligacji, wyemitowanych na rzecz Funduszu przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz pokrycie kosztów ich emisji;

3) zwrot Bankowi Gospodarstwa Krajowego środków, przekazanych w przypadku niedoboru na rachunku Funduszu środków niezbędnych do terminowej obsługi działań, wraz z wynagrodzeniem w wysokości ustalonej z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Natomiast ustawą o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19⁸ dodano do art. 65 ust. 5 pkt 4, zgodnie z którym środki funduszu mogą być przeznaczane na zwrot wydatków poniesionych na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

Następnie z początkiem roku 2022 katalog celów, na które mogą być przeznaczane środki Funduszu, został poszerzony o pkt 5 ustawą o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu⁹, zgodnie z którym środki funduszu mogą być przeznaczane na udzielanie pożyczek.

Kolejne rozszerzenie katalogu dopuszczalnych przeznaczeń środków Funduszu nastąpiło ustawą o dodatku węglowym¹⁰, zgodnie z której art. 19 dodano w art. 65 w ust. 5 w pkt 6, w którym wskazano kolejne możliwe przeznaczenie środków Funduszu, tym razem na wypłaty i obsługę dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym.

Katalog przeznaczeń środków Funduszu został nadto ustawą o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw¹¹, rozszerzony o możliwość przeznaczenia środków Funduszu na wypłaty i obsługę rekompensat dla przedsiębiorstw energetycznych, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła oraz dodatków dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w art. 1 tej ustawy.

Ostatnia rozbudowa katalogu przeznaczeń środków Funduszu nastąpiła ustawą o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej¹² i umożliwiła doko-

⁸ Art. 78 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (t.j. 2022.2141 ze zm.).

⁹ Art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu „5. udzielanie pożyczek” (Dz.U. 2022.202 ze zm.).

¹⁰ Art. 19 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. 2022.1692).

¹¹ Art. 48 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. 2022.1967 ze zm.).

¹² Art. 48 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. 2022.2127).

nywanie dyspozycji środkami Funduszu na wypłaty i obsługę rekompensat, o których mowa w art. 12 ust. 1 i art. 15 ust. 3 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, oraz dodatku elektrycznego, o którym mowa w art. 27 tej ustawy.

Znamienne jest, iż środki Funduszu mogą być przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 lub na zwrot wydatków poniesionych na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19¹³, również w przypadku, gdy ustawa lub przepisy odrębne przewidują finansowanie tego rodzaju zadań z budżetu państwa, w tym w formie wpłat lub dotacji z budżetu państwa.

Finansowanie lub dofinansowanie ze środków Funduszu może być udzielone jednostkom sektora finansów publicznych oraz jednostkom spoza tego sektora. W uzasadnieniu do projektu ustawy tworzącej Fundusz wskazano m.in., iż mając na uwadze udzielanie wsparcia w sposób jak najbardziej efektywny, przejrzysty i uporządkowany, może ono zostać udzielone za pośrednictwem poszczególnych dysponentów części budżetowych. Środki dla poszczególnych dysponentów będą gromadzone na wyodrębnionych subkontach Funduszu. Organ uprawniony w imieniu Funduszu będzie zawierał porozumienie z dysponentem danej części budżetowej określające sposób i terminy przekazywania, rozliczania, zwrotu środków oraz ich sprawozdawczości. Obecnie to Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie dyspozycji Prezesa Rady Ministrów zawiera z dysponentami części budżetowych porozumienia określające sposób i terminy przekazywania, rozliczania i zwrotu środków oraz ich sprawozdawczości.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami samorządy mają gromadzić środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów. Przy czym należy podkreślić, że środki mogą być przeznaczone jedynie na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w ramach planu finansowego tego rachunku. Do opracowania takiego planu zobowiązany jest wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa, i to ten organ dysponuje zgromadzonymi środkami¹⁴.

OBSŁUGA FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA – COVID-19 PRZEZ BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Obsługę bankową Funduszu prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego, na zasadach określonych w umowie zawartej pomiędzy Bankiem a Prezesem Rady Ministrów. Zgodnie z art. 65 ust. 2 ww. ustawy Prezes Rady Ministrów zawiera z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę określającą w szczególności zasady dokonywania wypłat ze środków Funduszu na finansowanie lub dofinansowanie realizowanych za-

¹³ Dot. środków, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 4 ustawy.

¹⁴ A. Majchrzak, *Jak gmina ma zaklasyfikować środki otrzymane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19?*, LEX, QA 1527681.

dań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, oraz zasady zawierania porozumień między Bankiem Gospodarstwa Krajowego a dysponentami części budżetowych.

Wypłaty ze środków Funduszu są realizowane na podstawie dyspozycji wypłaty składanej do Banku Gospodarstwa Krajowego przez Prezesa Rady Ministrów. Prezes Rady Ministrów może upoważnić do składania dyspozycji wypłaty ze środków Funduszu dysponenta części budżetowej lub ministra kierującego określonym działem administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej¹⁵, określając jednocześnie zakres tego upoważnienia¹⁶.

Ze środków Funduszu dokonuje się też wypłaty wynagrodzenia prowizyjnego przysługującego Bankowi Gospodarstwa Krajowego. Wysokość wynagrodzenia jest ustalana w umowie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego¹⁷.

To również Bank Gospodarstwa Krajowego sporządza plan finansowy Funduszu, który określa w szczególności:

- 1) przeznaczenie środków Funduszu;
- 2) kwotę planowanych do wyemitowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego obligacji w kraju i za granicą na rzecz Funduszu;
- 3) maksymalną kwotę oraz termin obowiązywania gwarancji.

I analogicznie, to Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawia Prezesowi Rady Ministrów do dnia 15 kwietnia danego roku bilans oraz rachunek zysków i strat za rok poprzedni oraz przekazuje sprawozdanie z realizacji planu finansowego Funduszu w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej. Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawia projekt planu finansowego Funduszu do uzgodnienia – ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w terminie do dnia 15 czerwca roku poprzedzającego rok, którego dotyczy ten plan. Następnie Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawia uzgodniony projekt planu finansowego do zatwierdzenia – Prezesowi Rady Ministrów.

Prezes Rady Ministrów zatwierdza projekt planu finansowego Funduszu w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok, którego dotyczy ten plan. Plan finansowy Funduszu stanowi podstawę dokonywania wypłat ze środków Funduszu oraz podstawę do przeprowadzenia emisji obligacji.

Państwowe jednostki budżetowe i jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w ramach planu finansowego tego rachunku. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu oraz zarząd województwa dysponują środkami

¹⁵ Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2021.1893 ze zm.).

¹⁶ Art. 65 ust. 3 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

¹⁷ Art. 65 ust. 6 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

oraz opracowują plan finansowy dla tego rachunku. Po zakończeniu roku budżetowego ww. organy wykonawcze j.s.t. przedkładają organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o wykonaniu planu finansowego rachunku¹⁸.

FUNDUSZ PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19 JAKO NOWE INSTRUMENTARIUM W POLITYCE FINANSOWEJ

Ustawa powołująca Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 nie określa ram czasowych jego funkcjonowania, wskazując w uzasadnieniu, iż okres ten będzie uzależniony od sytuacji epidemiologicznej w kraju oraz jej wpływu na gospodarkę i sektor finansów publicznych. O ile jednak w latach 2020–2021 cel przypisany Funduszowi był oczywisty, aczkolwiek bardzo ogólnie określony¹⁹, o tyle w latach następnych jego wykorzystywanie może budzić określone wątpliwości. W okresie od marca 2020 roku do listopada 2022 r. regulacje prawne odnoszące się do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, zawarte w ustawie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²⁰, podlegały zmianom dwunastokrotnie.

Jeśli chodzi o podstawę prawną zlecenia zadań finansowanych w ramach Funduszu, to ustawa tworząca Fundusz przewiduje, iż minister nadzorujący może zlecić wybranym podległym i nadzorowanym jednostkom sektora finansów publicznych²¹ realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, zapewniając wsparcie ze środków Funduszu. W tym kontekście warto wskazać, iż w pierwotnym kształcie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²² Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 miał formę państwowego fundu-

¹⁸ Art. 65 ust. 11-13 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.). Por. M. Nagórek, *Co zrobić, jeżeli gmina nie opracowała planu za rok 2020?*, LEX QA 1682818.

¹⁹ B. Kucia-Guściora, *Fundusz Przeciwdziałania COVID-19...*, s. 28.

²⁰ Ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

²¹ Jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5-8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych.

²² Art. 60 – druk nr 299 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

szu celowego²³. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 w pierwszym brzmieniu ww. ustawy był zatem jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy o finansach publicznych. Zmiana formy prawnej funkcjonowania Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 została dokonana ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2²⁴ i weszła w życie w dniu 18 kwietnia 2020 r. Od tej daty Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 nie jest państwowym funduszem celowym, nie jest także inną formą lub podmiotem zaliczanym do jednostek sektora finansów publicznych.

Podkreślenia wymaga, iż dokonane ww. ustawą wykluczenie Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 z sektora finansów publicznych nie było powiązane ze zmianą charakteru zadań, do realizowania których Fundusz został powołany. Zarówno w pierwotnym statusie prawnym, jak i w statusie prawnym po wyłączeniu z sektora finansów publicznych, Fundusz funkcjonuje w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. Uzyskane omawianą zmianą wykluczenie Funduszu z sektora finansów publicznych nie wpłynęło w żaden sposób na charakter prawny źródeł finansowania jego przychodów, które to źródła również mają charakter środków publicznych, w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, trudno nie mieć wątpliwości, czy dokonany zabieg jest akceptowalny w kontekście poprawności systemu prawa finansowego funkcjonującego dotychczas w Polsce. Z perspektywy ponad 2 lat funkcjonowania Państwowego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z pewnością kluczowe aspekty przyświecające jego utworzeniu, jakim były założenia mające na celu uelastycznienie procedur wydatkowych w związku z działaniami nakierowanymi na przeciwdziałanie i zapobieganie COVID-19, straciły aktualność. Z jednej strony Fundusz miał usprawnić wydawanie pieniędzy na ekonomiczne skutki pojawienia się koronawirusa. Z drugiej zaś dać rządowi pewność, że pandemiczny dług nie doprowadzi do przekroczenia limitów zadłużenia, które zawarte są w Konstytucji RP i ustawach²⁵. W dotychczasowym systemie finansów publicznym, który w dużej mierze opiera się przecież na zasadzie jedności budżetu, z pewnością wydatki przypisane Funduszowi, m.in. biorąc pod uwagę ich rozmiar oraz bardzo zdywersyfikowane przeznaczenie, powinny być realizowane z budżetu państwa, który jest pod kontrolą parlamentu²⁶. Stało się

²³ Por. C. Kosikowski, *Nowa ustawa o finansach publicznych. Komentarz do art. 29*, Warszawa 2010, s. 138.

²⁴ Art. 75 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (t.j. Dz.U.2022.376). W uzasadnieniu do rządowego projektu ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 nie ma wskazanej przyczyny ani też założenia dokonanej zmiany formy prawnej funkcjonowania Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, a co najważniejsze – dalszych konsekwencji tych zmian. Podobnie: B. Kucia-Guściora, *Fundusz Przeciwdziałania COVID-19...*, s. 35.

²⁵ <https://businessinsider.com.pl/gospodarka/wehikul-finansowy-morawieckiego-nadal-dziala-znow-co-najmniej-30-mln-zl-do-wydania/txzt89t>.

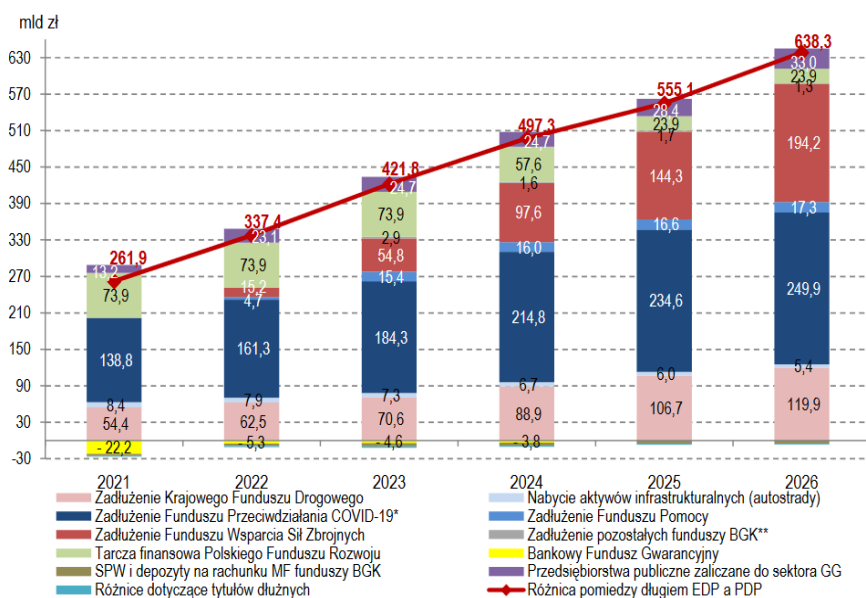
²⁶ Por. T. Gwóźdź, *Konstytucyjne i ustawowe ograniczenia swobody gromadzenia i wydatkowania środków publicznych przez władze publiczne*, [w:] M. Bogucka-Felczak (red.), *Finanse publiczne a Konstytucja*, Warszawa 2020, s. 441 i n.

jednak inaczej. Co więcej, w trakcie funkcjonowania Państwowy Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 ewoluował, stopniowo stając się systemowym instrumentem wykorzystywanym w różnorodnych celach publicznych, coraz częściej niezwiązanych z COVID-19²⁷.

Rozmiar wydatków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 jest bardzo duży. W 2021 roku zadłużenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wyniosło 138,8 mld zł. W 2022 r. ma wynieść 161,3 mld zł i rosnąć w kolejnych latach, aż do 249,9 mld zł w roku 2026²⁸.

Na koniec 2023 roku zadłużenie wyniesie 184,3 mld zł, na koniec 2024 roku 214,8 mld zł, na koniec 2025 roku 234,6 mld zł, a na koniec 2026 roku 249,9 mld zł²⁹.

Rysunek 1. Wysokość zadłużenia Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na tle innych funduszy



*) FPC uwzględniła realizację wypłat na dofinansowanie inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

**) Krajowy Fundusz Gwarancyjny, Fundusz Gwarancji Płynnościowych, Fundusz Gwarancji Kryzysowych, Fundusz Kolejowy

Źródło: Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2023–2026, s. 36. www.gov.pl

²⁷ Por. B. Godusławski, *Wehikuł finansowy Morawieckiego nadal działa. Znów co najmniej 30 mld zł do wydania poza budżetem*, <https://businessinsider.com.pl/gospodarka/wehikul-finansowy-morawieckiego-nadal-dziala-znow-co-najmniej-30-mld-zl-do-wydania/txzt89t>; por. B. Godusławski, *Premier przedłużył działanie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*, <https://businessinsider.com.pl/firmy/dla-firm/fundusz-przeciwdzialania-covid-19-przedluzony-przez-premiera-morawieckiego/qt3npch>; por. P. Jazwiński P., *Państwo na zeszyt. Na co idą miliardy z funduszu covidowego*, <https://konkret24.tvn24.pl/polska/dlug-publiczny-panstwo-na-zeszyt-czyli-na-co-ida-miliardy-z-funduszu-covidowe-go-6210078>.

²⁸ Zadłużenie Sektora Finansów Publicznych II kw./2022, www.gov.pl. Warto wskazać, iż Tarcza Finansowa PFR w latach 2021–2023 to rocznie 73,9 mld zł. Zadłużenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych ma wzrosnąć z 15,2 mld zł w 2022 roku aż do 194,2 mld zł w 2026 roku.

²⁹ <https://www.bankier.pl/wiadomosc/MF-Fundusz-Przeciwdzialania-COVID-19-z-potężnym-długiem-na-koniec-2022-r-8416218.html>.

Jednym z aspektów umacniających pozycję omawianego Funduszu, jak i jemu podobnych instrumentów, uelastyczniająco-innowacyjnych dla finansów publicznych Polski, jest z pewnością jego wpływ na wskaźniki zadłużenia sektora finansów publicznych. Dług publiczny w Polsce oblicza się według dwóch metodologii – krajowej i unijnej. Metoda unijna (EDP) uwzględnia m.in. zadłużenie z tytułu Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, a także tarczy finansowej Polskiego Funduszu Rozwoju, czyli środków pozyskanych na walkę ze skutkami pandemii, dając tym samym znacznie pełniejszy obraz stanu finansów publicznych. Polska metoda obliczania Państwowego Długu Publicznego zobowiązań wyżej wymienionych nie uwzględnia, co w sposób oczywisty wpływa na poprawę wskaźnika zadłużenia obliczanego według tej metody.

Państwowy dług publiczny (PDP, zadłużenie sektora finansów publicznych po konsolidacji) na koniec 2021 r. w relacji do PKB wyniósł 43,8%, dług EDP, stanowiący jeden z elementów kryterium fiskalnego z Maastricht, wyniósł na koniec 2021 r. 53,8% w relacji do PKP³⁰.

Funkcjonujący dualizm metodyczny w zakresie definiowania i określania struktury długu publicznego według rozwiązań polskich i wymagań unijnych z pewnością nie sprzyja zachowaniu transparentności finansów publicznych i utrudnia porównywanie danych. Jednocześnie stan ten umożliwia, w pewnym sensie, prowadzenie kreatywnej polityki finansowej państwa, a konstrukcja Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wydaje się być tego najlepszym przykładem³¹.

FUNDUSZ PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19 A TAJEMNICA BANKOWA

Najwyższa Izba Kontroli poddała w roku 2021 kontroli prawidłowość obsługi przez Bank Gospodarstwa Krajowego w 2020 r. wybranych rachunków jednostek sektora finansów publicznych, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, sporządzenia sprawozdań budżetowych i sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz prowadzenia ewidencji księgowej części 79 budżetu państwa Obsługa długu Skarbu Państwa. W wystąpieniu pokontrolnym z ww. przeprowadzonej kontroli w zakresie wpływów na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 od kwietnia do grudnia 2020 r. oraz wydatków poniesionych w 2020 r. z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie stanowiącym tajemnicę bankową. Jako podstawę wyłączenia wskazano art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz art. 5 i art. 104 ustawy Prawo bankowe³².

³⁰ Zadłużenie Sektora Finansów Publicznych II kw./2022, www.gov.pl;

³¹ K. Żmuda-Matan, *Wpływ zaliczenia Bankowego Funduszu Gwarancyjnego do sektora finansów publicznych na strukturę długu publicznego w Polsce*, [w:] Monika Bogucka-Felczak (red.), *Finanse publiczne a Konstytucja. Jubileusz Profesor Teresy Dębowskiej-Romanowskiej* – w druku.

³² Najwyższa Izba Kontroli WYSTĄPIENIE POKONTROLNE P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – Bankowa obsługa budżetu państwa w 2020 r. przez Bank Gospodarstwa Krajowego, s. 9.

W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania zwrócono się do Banku Gospodarstwa Krajowego w trybie dostępu do informacji publicznej o udostępnienie następujących informacji:

1. bilansu oraz rachunku zysków i strat Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 za rok 2020 oraz za rok 2021;
2. sprawozdań z realizacji planu finansowego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 za lata 2020 oraz 2021;
3. planu finansowego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na rok 2022;
4. projektu planu lub planu finansowego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na rok 2023.

W odpowiedzi na powyższy wniosek Bank Gospodarstwa Krajowego poinformował³³ o braku możliwości przekazania informacji objętych wnioskiem. W uzasadnieniu odmowy powołano się na art. 5 ust.1 ustawy o dostępie do informacji publicznej³⁴, zgodnie z którym prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie tajemnic ustawowo chronionych. Wskazano ponadto, iż „zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego³⁵ Bank Gospodarstwa Krajowego jest bankiem państwowym w rozumieniu ustawy Prawo bankowe³⁶ i do jego działalności stosuje się przepisy ustawy prawo bankowe, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej³⁷. Zgodnie z przepisami ustawy prawo bankowe³⁸, bank jest zobowiązany do zachowania tajemnicy bankowej w odniesieniu do wszelkich informacji, jakie powziął w związku z dokonywaniem czynności bankowych. Czynnością bankową jest między innymi wykonywanie czynności zastrzeżonych dla banku przepisami prawa, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 7 ustawy prawo bankowe. Dostęp do informacji stanowiących tajemnicę bankową jest możliwy wyłącznie w przypadkach ściśle określonych w ustawie (vide: art. 104 ust. 2 oraz art. 105 Prawa bankowego). Prowadzenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz wykonywanie czynności związanych z obsługą tego funduszu zostało zastrzeżone dla Banku przepisami ustawy, zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw³⁹. W konkluzji odmowy udostępnienia informacji publicznej wskazano, że czynności takie jak udostępnienie informacji dotyczących obsługi Funduszu

³³ Pismo Banku Gospodarstwa Krajowego w z dnia 2 listopada 2022 r., BKZ.143.7.2022.ATKOC.

³⁴ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. 2022.902).

³⁵ Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (t.j. Dz.U. 2022.2153); dalej: ustawa o BGK.

³⁶ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U. 2022.2324 ze zm.).

³⁷ Art. 3 ust. 1 ustawy BGK.

³⁸ Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U. 2022.2324 ze zm.), bank jest zobowiązany do zachowania tajemnicy bankowej w odniesieniu do wszelkich informacji, jakie powziął w związku z dokonywaniem czynności bankowych.

³⁹ Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

Przeciwdziałania COVID-19, jako związane z wykonywaniem czynności bankowej, ocenić należy jako podlegające ochronie na podstawie przepisów dotyczących tajemnicy bankowej. Z powyższym stanowiskiem prezentowanym przez Bank Gospodarstwa Krajowego nie sposób się zgodzić z wielu względów.

W ocenie autorki stanowczy sprzeciw budzić musi traktowanie działalności Funduszu, mającej na celu finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, w sposób ogólny jako czynności bankowych. Istotną kwestią wydaje się tutaj potrzeba odróżnienia celu działalności funduszu od jego obsługi bankowej prowadzonej przez Bank Gospodarstwa Krajowego, na zasadach określonych w umowie zawartej pomiędzy Bankiem a Prezesem Rady Ministrów. Ze względu na zakres koniecznej w powyższym względzie analizy prawnej nie zostanie ona objęta niniejszą publikacją.

PODSUMOWANIE

W konkluzji rozważań z pewnością oceny wymaga ograniczający wpływ statusu prawnego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na podstawowe elementy finansów publicznych w Polsce, m.in. na zasadę jawności, przejrzystości, szczegółowości, jedności czy transparentności. Dostęp zarówno formalny, jak i materialny do informacji o funkcjonowaniu sektora publicznego, w tym do aspektów odnoszących się do pozyskiwania środków publicznych oraz ich rozdysponowania, winien być stale wzmacniany i zabezpieczany odpowiednimi gwarancjami normatywnymi. Tymczasem na gruncie jednego z istotniejszych instrumentów obecnej realizacji przez struktury państwowe zarządzania środkami publicznymi, jakim bez wątpienia w przeciągu ostatnich dwóch lat stał się Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, zasada jawności została *de facto* zablokowana. Podobnie zresztą potraktowano w omawianym zakresie zasadę przejrzystości, czy też powiązany z nią postulat transparentności funkcjonowania sektora publicznego.

Odnosząc zatem dokonaną analizę statusu prawnego oraz struktury funkcjonowania Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 do podstawowych elementów finansów publicznych w Polsce, m.in. do zasady jawności, przejrzystości, szczegółowości, jedności czy transparentności, nie sposób nie dostrzec wątpliwości dotyczących wpływu Funduszu na dotychczasowe postrzeganie pojęcia finansów publicznych i jego elementów składowych oraz zasad kształtujących ich obraz.

Niezależnie od wyżej przedstawionej krytycznej oceny przyznać trzeba jednak, iż Fundusz jest zgodnie z założeniami jego twórców instrumentem uelastyczniającym gospodarkę finansową państwa w czasach kryzysu, natomiast w związku z powyższym konieczna jest normatywizacja jego pozycji w relacji do systemu finansów publicznych w znaczeniu dotychczasowym⁴⁰.

⁴⁰ T. Dębowska-Romanowska, *Normatywizacja finansów publicznych jako ograniczenie (samoograniczenie) swobody politycznej władz i organów publicznych*, [w:] A. Gorgol (red.), *Teoretyczne i praktyczne aspekty prawa finansowego. Problemy, koncepcje, wyzwania i rozwiązania*, Warszawa 2020, s. 67 i n.

Bibliografia

Literatura

Dębowska-Romanowska T., *Normatywizacja finansów publicznych jako ograniczenie (samoograniczenie) swobody politycznej władz i organów publicznych*, [w:] A. Gorgol (red.), *Teoretyczne i praktyczne aspekty prawa finansowego. Problemy, koncepcje, wyzwania i rozwiązania*, Warszawa 2020.

Godusławski B., *Premier przedłużył działanie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*, <https://businessinsider.com.pl/firmy/dla-firm/fundusz-przeciwdzialania-covid-19-przedluzony-przez-premiera-morawieckiego/qt3npch>.

Godusławski B., *Wehikuł finansowy Morawieckiego nadal działa. Znow co najmniej 30 mld zł do wydania poza budżetem*, <https://businessinsider.com.pl/gospodarka/wehikul-finansowy-morawieckiego-nadal-dziala-znow-co-najmniej-30-mld-zl-do-wydania/txz89t>.

Gwóźdź T., *Konstytucyjne i ustawowe ograniczenia swobody gromadzenia i wydatkowania środków publicznych przez władze publiczne*, [w:] M. Bogucka-Felczak (red.), *Finanse publiczne a Konstytucja*, Warszawa 2020.

Jaźwiński P., *Państwo na zeszyt. Na co idą miliardy z funduszu covidowego*, <https://konkret24.tvn24.pl/polska/dlug-publiczny-panstwo-na-zeszyt-czyli-na-co-ida-miliardy-z-funduszu-covidowego-6210078>.

Kosikowski C., *Nowa ustawa o finansach publicznych. Komentarz do art. 29*, Warszawa 2010.

Kucia-Guściora B., *Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 – antidotum finansowe na czas pandemii; COVID-19 Counteracting Fund – a financial antidote to a pandemic*, „Kwartalnik Prawno-Finansowy. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II”, 1/2020.

Majchrzak A., *Jak gmina ma zaklasyfikować środki otrzymane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19?*, LEX, QA 1527681.

Nagórek M., *Co zrobić, jeżeli gmina nie opracowała planu za rok 2020?*, LEX QA 1682818.

Żmuda-Matan K., *Wpływ zaliczenia Bankowego Funduszu Gwarancyjnego do sektora finansów publicznych na strukturę długu publicznego w Polsce*, [w:] M. Bogucka-Felczak (red.), *Finanse publiczne a Konstytucja. Jubileusz Profesor Teresy Dębowskiej-Romanowskiej* – w druku.

Akty normatywne

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. 2022.2324 ze zm.).

Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz. U. 2021.1893 ze zm.).

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. 2022.902).

Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (t.j. Dz.U. 2022.2153).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2022.1634 ze zm.).

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. 2021.2095 ze zm.).

Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (t.j. Dz.U.2022.376).

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (t.j. 2022.2141 ze zm.).

Ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu „5. udzielanie pożyczek” (Dz.U. 2022.202 ze zm.).

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. 2022.1692).

Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. 2022.1967 ze zm.).

Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. 2022.2127).

Inne źródła

Druk nr 299 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020.568 ze zm.).

<https://businessinsider.com.pl/gospodarka/wehikul-finansowy-morawieckiego-nadal-dziala-znow-co-najmniej-30-mln-zl-do-wydania/txzt89t>.

Zadłużenie Sektora Finansów Publicznych II kw./2022, źródło: www.gov.pl,

<https://www.bankier.pl/wiadomosc/MF-Fundusz-Przeciwdzialania-COVID-19-z-poteznym-dlugiem-na-koniec-2022-r-8416218.html>.

Najwyższa Izba Kontroli WYSTĄPIENIE POKONTROLNE P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – Bankowa obsługa budżetu państwa w 2020 r. przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Pismo Banku Gospodarstwa Krajowego w z dnia 2 listopada 2022 r., BKZ.143.7.2022.ATKOC.